

Zprávy MF, částka 1/2017

Úvěry poskytované obcemi a nový zákon o spotřebitelském úvěru

čj.: MF - 3 185/2017/35 - 1 - ref. Ing. M. Indra

Dne 1.12.2016 nabyl účinnosti nový zákon [č. 257/2016 Sb.](#), o spotřebitelském úvěru (dále jen „zákon“). Zákon mj. do českého práva přejímá evropskou úpravu hypotečních úvěrů, které do 30.11.2016 neměly žádnou speciální právní úpravu. Půjčky poskytované obcemi, např. z fondu rozvoje bydlení, tak byly dosud vyňaty z právní úpravy spotřebitelského úvěru na základě výjimky podle [§2](#) písm. a) předchozího zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.

Podle nového zákona platí, že ten, kdo podnikatelsky (ve smyslu zejm. [§420](#) odst. 1 občanského zákoníku) poskytuje půjčky a úvěry spotřebitelům (nepodnikajícím fyzickým osobám), potřebuje k této činnosti mj. oprávnění od České národní banky.

V této souvislosti může nový zákon dopadat i na obce, které svým obyvatelům půjčují peníze, přičemž některé obce tak činí způsobem, který by mohl být považován za podnikatelský (tedy systematicky a za účelem dosažení zisku).

Zákon na takovéto půjčky poskytované obcemi pamatuje. Obce mohou výhodné půjčky svým občanům samozřejmě poskytovat i nadále. Aby nemusely mít pro tuto činnost povolení České národní banky, stačí splnit následující podmínky:

1. půjčky nebo úvěry musí být poskytovány omezenému okruhu osob (např. obyvatelům dané obce),
2. půjčky nebo úvěry musí být poskytovány ve veřejném zájmu (u obcí je veřejný zájem deklarován v ustanovení [§2](#) odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích; v něm se říká, že obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem),
3. půjčky nebo úvěry musí být poskytovány na základě právního předpisu; je tedy nutné upravit tuto činnost v obecně závazné vyhlášce,
4. půjčky nebo úvěry musí být poskytovány bezúročně nebo s úrokovou sazbou nižší, než je na trhu obvyklé (v případě úvěrů na bydlení - tedy účelově určených nebo zajištěných hypotékou - lze i za podmínek, které jsou celkově výhodnější než podmínky na trhu obvyklé, pokud není zápůjční úroková sazba vyšší, než je na trhu obvyklé).

Obce poté mohou využít výjimky podle [§5](#) odst. 1 písm. d) nebo [§5](#) odst. 2 zákona, která umožňuje půjčovat bez povolení České národní banky a zbavuje obce plnění většiny povinností, které nový zákon jinak poskytovatelům úvěrů ukládá.

Do doby, než obce půjčování peněz svým obyvatelům přizpůsobí požadavkům nového zákona, jim lze doporučit, aby buďto

- a) na přechodnou dobu přerušily půjčovat poskytování úvěrů, nebo
- b) půjčovaly bezúplatně (bezúplatné půjčování peněz je téměř úplně vyňato z působnosti zákona).

Ministerstvo financí v této problematice již od října komunikuje se Svazem měst a obcí, vydalo reakci na nepřesné údaje, které se k této problematice objevily v médiích (<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2017/obce-mohou-svym-obcanum-i-nadale-vyhodne-27242>), a zároveň se Svazem měst a obcí připravilo společnou tiskovou zprávu (<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/uvery-ktete-poskytuji-obce-potrebuji-jas-27281>).

EPIS